

PREUS

Artá. Un trimestre . . .	1'50
A Fora. Any.	7'00
Al Extranjer Id.	10'00

Nú nero solt: 10 cts.

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)

EL MALLORQUÍ

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Les responsabilitats

En el debat amb que's tancaren les darreres Corts espanyoles, discutint el tema de les responsabilitats p'el desastre d'Annual, els liberals usaren sovint el mot «comedia», dirigint-se als conservadors, i aquests acusaren repetidament a aquells de «farsants». I els feis, precipitant-se, vengueren a donar la raó als uns i als altres. Els conservadors sols pensaven en l'unitat del partit i en la qüestió de cabdillatge, els liberals sols aspiraven a que'ls desenbarassassen el camí per ocupar el poder.

La qüestió de les responsabilitats era el ferro roent a que s'agaven els uns, era l'escambell a que s'enfilaven els altres, era sols un pretext per tots ells. Farsa i comèdia! I que han de voler que s'exigeixin responsabilitats tota aquella gent!

Jo he llegit en llargs extractes publicats de l'expedient Picasso: jo he llegit les acusacions llançades al Congrés, i jo us asseguro que no m'han produït cap efecte de novetat. Lo que passà a Africa l'any passat no és ni més gros ni més vergonyós que lo qu'havia passat a la mateixa Africa abans i lo que ha passat després; no es més gros ni més vergonyós que lo que passà quan la guerra amb els Estats Units: no, no és ni més gros ni més vergonyós que lo que ha vingut socceint ja fa més de tres sigles durant els quals totes les empreses militars d'Espanya s'han caracteritzat per una manca absoluta de previsió de direcció i per uns resultats que no mereixien altre nom que el de desastres.

¿Es que no recordam ja que durant el segle XIX Espanya estigué en contínua guerra i perdé 13 milions i mig de quilòmetres quadrats de territori, o sia vint-i set vegades el de la Península?

¿Es que no recordam ja la gesta amosa d'aquella esquadra de l'almirall Cervera, que anava a guerrear sense carbó i sense municions i el contacta de la qual amb l'enemic no fou sinó un espai per aquest que en pocs moments, com si tractés amb

ninots de fira, deixá convertit alló que abans eren vaixells en un munt de ferros llançats a la platja?

¿Es que hem oblidat alló de l'«Esquadra Invencible», que als pocs dies de navegar havia acabat l'aigua que duia per tres mesos i es trobava amb tots els qui viures podrits, i que fou presa de tal pànic, a la sola vista de l'esquadra anglesa, que, fugitiva i desbandada, anà a perdre's a les mars del Nord?

¿Es que no recordam com trobá l'exèrcit espanyol de Flandes En Requesens, quan aná allà per veure de posar remei als enormes desastres soferts pel duc d'Alba, amb els soldats morint de fam i de fred, sense municions sense queviures i devent-se grans quantitats a tothom?

«— Oh! — diuen alguns —; és que ara no sols hi ha hagut la desorganització mes espantosa i la imprevisió més culpable, sino que hi ha hagut una por general, la fugida davant de l'inimic.» També hi era abans: «Parecia que caminaba la Armada solamente a salvamento» — diu Cabrera de Córdoba parlant de la Invencible — «o a la huida», afegeix Fernández Duro. I l'almirall desde el seu vaixen anava cridant: «— Gallines!», als dels altres vaixells.

«— Oh! — diuen altres, és que ara, ultra tot aixó, hi ha hagut immoralitats enormes.» També hi eren abans. En la carta que Requesens escrivia a Felip II li deia: «sin contar lo que cuesta la negociacion y portos, se puede considerar lo que «hurtan los capitanes y sus oficiales i aun los de Hacienda.»

I no sols han estat en l'aspecte militar els desastres; hi ha estat també en tots els altres aspectes.

Cal exigir la responsabilitat als culpables de que en una acció militar hi hauessin deu mil moris, si; però se n'ha d'exigir també als culpables de que cada any morin 200,000 criatures de malalties evitables i de manca de nodriment. I als culpables de que a Espanya hi hagi encara milers de leprosos. I als culpables de que cada any hagin d'emigrar 150,000 espanyols per no poder menjar i als culpables de que el 60 per 8 dels habitants de Espanya no sàpiguen llegir ni escriure. I als culpables de que hi hagi tants i

tans de pobles sense carretera i sense metge. I als culpables de que no hi hagi carrils, ni telèfons, ni canals de regar, ni ports ben habilitats. I als culpables de que la major part dels hospitals i dels hospicis i de les incloses siguin una vergonya per un poble civilitzat. I als culpables de que a Espanya, malgrat estar tot per fer, hi hagi un deute immens, colossal que com feixuga llosa de plom, pesa sobre l'economia del país...

Per articles i per llibres que se escriguin, per discursos que es pronuncin i per manifestacions que se organitzin, no cal esperar que les responsabilitats es facin efectives, pequé aixó sols pot venir quant hi hagi un sincer proposit d'esmena—que no es veu per en lloc—quant es canviï la manera de ser de tota aquella política, millor diríem, de aquella raça.

¿Com voleu que voti una condemna pels culpables d'aquell desastre un Parlament, de majoria liberal o conservadora, del qual en formen part els professors que tenen la classe abandonada i els que fin de la càtedra un escandalós negoci de venda de llibres i els magistrats incompetents i els prevaricadors i els funcionaris venals i els ineptes i aquella turba immensa d'ex-governadors que han fet arribar fins als més apartats reconcs d'Espanya totes les arts baixes d'aquella política vergonyosa i immoral, tots els altres personatges que han format part dels governs que han presidit desastres com el d'Annual, i els fills i els gendres i els nebots i els secretaris de tots aquells personatges?

Es tota una administració, és tota una organització és tota una política el que cal condemnar. Dintre d'ella tot és igualment podrit, tot és igualment culpable. La seva història és un seguit d'enèpcies, de derrotes, de vergonyes i de desmembracions.

Sols tenim dret a parlar de responsabilitats els que n'hem estat les constants víctimes d'aquell sistema els que hem vist com tota aquella organització a l'hora que anava de desastre en desastre, ens tenia dominats i

junyits el seu carro i empedia el lliure desenrotllament de les activitats i el govern del nostre poble; sols tenim dret a parlar als que n'hem protestat sempre, de tot aquell sistema, els que mai hi hem consentit, els que no hem tapat les vergonyes interiors al crit de «— Viva Espanya! »...

J. VALLES i PUJALS

Forta protesta

També digueren, socialistes artanens, els vostros companys, amb la vostra anuencia i bon grat, contra el treball i els senyors. ¿I qui vos ha constituït mestres per donar lleis? ¿Quins son els vostros títols per presentarvos redentors dels pobres? ¿Qui vos autorisa per tractar de lladres i criminals a n'els propietaris? Més valdria parlar-seu com parlava un d'els qui a voltros s'ha associat en les passades eleccions, i respecte d'aquest punt era molt més acertat i més raonable que voltros.

«Jo, deia ell, jo som fill del treball com voltros, però treball més que voltros, perquè no me content amb vuit hores, sino amb vint i quatre que en té es dia i la nit, veniu sino a canostrar i veureu que jo amb un dia fas mes que voltros amb tres, i vos enganen els qui vos parlen de fer poca feina, perquè voler esser rics sense treball, és somiar de despart; voleu tenir molt? idó treballau molt.»

Que vos sembla socialistetxos, pobres d'esperit i errats de contes?, així parla un que milita baix de la vostra bandera, així parlava davant distintes masses d'obrers; al menos aquest homo té un criteri recte i sá de lo que deu ser es treball.

I qué vos heu pensat, que aixuxi sereu capitalistes? sense treball conseguireu milions i autos? I quin dret teniu voltros més que els qui heu posseïxen? I quina llei diu, i quin cap, que no estigui esbucacat, pot trobar l'legitim el que els senyors se desprenguin de les seues terres i capitals, sino és en la proporció que demana sa caritat, per donar-vos a voltros la seua propietat? per ventura tendrieu voltros llevores més dret a esser propietaris que'l que tenen ara ells?

Mirau una vegada més a Rusia, s'exemple pràctic, el vostre modelo i estic cert que renunciareu a implantar el mateix sistema.

Sabeu que necessitava aquest mitjà de mala casta que celebrareu el

25? Lo que socceí fa alguns anys dins un altre poble de Mallorca, que assistiren a n'el mitin una dotzena de joves solidament catòlics i escampats dins l'immens auditori, a cada paraula que deien els oradors contra la religió contestaven tots els dotze amb «ciulos i fueras» fins i tant que los deixaren desconcertats i fugiren. Aixó necessitau, Bisbe i companys, que a n'els vostros mitins i reunions públiques assistequin alguns només d'aquests joves abrinats que se formen dins la novella Congregació que amb tant de zel va formant un dels nostros joves sacerdots.

I voltros, joves artanencs, que vos anau modelant a l'ombra benefactora del vostro director qu'és per tots voltros un ver pare, robustu la vostra fé, creau-vos el nobilíssim ideal de crear un nou poble, reforsau els vostres entusiasmes, i mentres mostreu orgullosos demunt el vostro pit la medalla de la vostra Congregació, proposau-vos dues coses: reclutar més joves qu'aumentin les vostres files i desbaratar els plans d'aquesta partida de malanats socialistes inimics de la nostra fé.

I a voltros socialistes, per la meua part vos fas avinent que si Deu me conserva l'humor continuaré posant de manifest en aquestes columnes les vostres patranyes, les vostres aberracions i desbarats, no intentant altre cosa que convencer-vos o donarvos a conèixer amb tota la vostra malura.

RUFO.

De Capdepera

Per notícies rebudes de Palma, sabem que dissapte a vespre arribaran una corantena de socs de la associació Cultura Mallorquina per assistir a la festa de la benedicció de la bandera mallorquina, el diumenge en vendran alguns més. El matí al Ofici se beneirà la bandera i hei predicarà el sermó de circumstancies D. Jaume Sastre, ademés de les autoritats els nins i nines de totes les escoles que acabada la funció religiosa acompanyaran la bandera a la casa de la vila i mentres el senyor batle majó la desplega á en el palo els nins cantaran l'himne mallorquí amb acompanyament de la música. Acabat aquest acte diferents oradors mos ferán alguns discursos. El capvespre se donarà una conferencia sobre agricultura.

—Enguany la festivitat del Corpus ha rebut una gran solemnitat; al matí a l'Ofici el Chor Davidic ha cantat la missa Tedeum Laudamus d'en Perossi; el Sr. Vicari D. Llorens Parera nos ha cantat les glories de la Eucaristia, pel capvespre se preparà una gran processó en la que hi assistiren dues bandes de música.

—Mos han entérats que visitaren al Excm. Sr. Governador i diputats liberals una crescuda representació del poble de Capdepera composta de les persones de més representació del poble que després de felicitar-los, pel nombrament les exposaren les millors més interessants pel nostro poble com és la carretera de Son Servera, el ferrocarril i el port de Cala Rajada; tots les varen promete que tendrien en aqueixes peticions i l'Excm. Governador va remetre el dia siguent les lites de justipreci per les finques que s'han de ex-

propia, de manera que una vegada accepta les pels propietaris se darà principi a les obres.

Respecte del tren i port, el batle major rebé una carta del Excm. Sr. Governador en que li comunica que ha rebuts informes favorables del ram de Guerra de les Balears i prometent ajudar amb la seua recomenació an els demés trámits que s'han de fer a Madrid.

Registres d'Abril i Maig

Morts.—Antonia Tous Pellicer de 18 anys fadrina; Andreu Albertí Sastre (a) Ferré de 58 anys; Toni Ferrer Melis de na Cabrera 66 anys; Sebastiá Sansó Febré (a) Porqué de 84 anys; Juana María Garau Ferrer de 80 anys; Juan Esteva Perchana (a) Cañaret de 24 anys; Toni Servera Massanet (a) de s'Estany de 80 anys; Toni Lluís Orpina Pelio de 60 anys; Juan Tous Moli (a) Colecta de 1 mes; Juana María López Fiol (a) Lluís de 68 anys; Gabriela Melis Terrassa (a) Gabriela de 77 anys;

Neixaments.—Magdalena Nadal Cirer fia d'en Jordi (Nadal); Gabriel Pastor Flaquer fii de Bartomeu Pastor; Sebastiana Antonia Alzina Amorós fia d'en Tomeu Puig; Francisca Ferrer i Fullana fia des Carabnero Ferrer.

Corresponsal

DE SON SERVERA

Segons mos fa a sebre l'oficial de Telegrafs D. Bartomeu Lliteras, natural d'aqueixa vila i fins are amb desti a Málaga, ha passat a prestá sos servicis a Barcelona. Celebriam el traslat perque ademés de tenir-lo mes aprop a n'aquesta ciutat tendrá grans ventatjes per seguir els estudis d'una altre carrera que té comensada.

—Ahir s'en aná d'aquí cap a Artá una companyia de titereros després d'haver donades varies funcions a Can Botó d'es Casino i a n'el teatre «Vives».

—Se troben fent una excursió per Valencia i demés provincies orientals d'Espanya els distingits propietaris serverins D. Juan Brunet de Fetxet i esposa, i D. Juan Servera (a) Xinet.

Corresponsal

LA LLUM

La Llum de les estrelles es debuda a la seva incandescencia. Son *Sols* que están continuament encesos com a carbó ablatat i per lo tant així com aquest després llum més o manco intensa així també les estrelles desprenen una llum molt mes forta que permet observar-la a la nostra vista a pesar de les fabuloses distancies que d'elles nos separen.

Amb fórmules matemátiques se calcula avuy, tot lo que fa referencia an *el llibre de la immensitat* i segons el P. Rodés S. J. la temperatura de les estrelles més calentes, es de uns 30.000° C. i la de les més fredes de 3.000° C. Per compondre lo que son aquestes temperatures, se pot tenir en conte, que l'aigo bull a 100° (graus), l'oli de lli, a 387° el plom se fon a 335° i el ferro a 500°

MES ADHESSIONS

Com adelantarem la fetxa de celebració del aniversari, foren molts els qui enviaren adhesions que han arribades posteriorment i per tant no se pogueren lletgir a la festa. Entre elles devem citar per lo molt entusiastes i expressives les de D. Antoni Estelrich de México, D. Francesc Guillem Tous de l'Havana, D. Cristófol Lliteras i D. Rafel Blanes Tolosa de Palma, D. Juan Picó, Tinent de Ceuta i D. Jaume Palou d'Inca. Molts d'ells nos impulsen a formar una penya per la creació i sosteniment d'un ideal qu'elevi al nostro poble i del qual, anirem parlant més envant.

Suscripció per l'homenatge al Mestre Segundo Díaz

Encare que celebrada ja la festa d'homenatge segueix oberta la llista de suscripció per la creació d'un o més premis titulats «Segundo Díaz» per perpetuar el seu nom. L'objecte és que se pugula donar els premis dels interessos del capital a fi de que aquest no s'extingisca mai. Prest explicarem el projecte d'un concurs infantil per l'otorgament dels premis. Anem ara a seguir la llista de suscripció que gracies a Deu va augmentant considerablement.

	Ptas.
Soma anterior	292'10
D. Miquel Sard Cursach.	2'00
» Antoni Amorós Artigues.	1'00
» Antoni Ginard Casellas.	1'00
» Rafel Blanes Tolosa.	25'00
» Pere Fuster (a) Mosca.	3'00
» Antoni Lliteras de Sa Canova.	2'00
» Rafel Sard Blanes.	3'00
» Juan Casellas Casellas.	1'00
» Antoni Estelrich de México	
10 dolars, net.	64'00
» Francesc Guillem Tous.	50'00
» Juan Gilí Juan.	25'00
» Venta de posta's.	9'70
Suma i seguirá	478'80

Cantidats gastades per l'organización del Homenatge al Mestre D. Segon Diaz Cordero (a. c. s.)

	Ptes.
Per 800 programes impresos.	12'00
» 300 B. L. M. id.	10'00
» 300 Rebuts.	5'50
» 175 Postals.	14'00
» 1 Clixé.	12'00
» 300 Sobres economics.	3'75
» 10 id corrents i paper oficis	0'80
» Franqueix (cartes enviades i rebudés).	4'60
» Al fotograf Amer de Palma per les dues ampliacions.	70'00
» L'ofici funeral, cera i demés.	69'00
» Una crida.	1'00
» Vases i vidres per les fotografies.	30'00
» Flocs negra per les coronas.	4'00
» Gastos petits.	0'25
» Drets de cobranza d'un xec.	0'50

Total fins avui 237'40
Remanent que passarà a la creació del premi «Segon Diaz» 241'40

Devem fer constar que les inscripcions del lloc i dels retratos son fetes

de D. Josep i D. Miquel Quetglas, germans, els quals no han volgut cobrar la seua feina. Es d'agrair.

RELLIGIOSES

Diumenge passat l'associació de Filles de Maria, ce'ebra a la Parroquia la festa de la Conclusió del Mes de Maria. El demati a les set i quart tengué lloc la Comunió General que fou numerossíssima. A les deu se celebrá l'Ofici Major, predicant el Rt. Sr. D. Andreu Casellas l'v're. El Chor de les alumnes de Ca Ses Monjes cantá i Missa d'Angels alternant amb el clero. El decapvespre a les 5 després de cantades Vespres i Completes i celebració del Mes de Maria, se feu la processó que cada any s'acostuma. L'Associació de Filles de la Puríssima, totes amb son ramellet, acompanyaren la hermosa imatge de Maria Santíssima pels carrers. Eren devers vuitentes segons diuen, totes duguent penjada pel coll la medalla i amb molta compostura. Hi assistí també la Banda de Música «Filarmonica Juan Massanet» dirigida per D. Andreu Ferrer que sortia per primera vegada.

Entrada la processó, se feu l'acte de adoració anant totes a depositar el ramell als peus de la sagrada imatge. Tot aná molt be.

Enhorabona al Director de la Associació i a la Junta (religiosa) que tant se desteixinen per el floriment de aquesta entidat.

La Festa del Corpus

També se celebrá amb tota solemnitat. El demati plovia, però més tart se compongué. Cantá l'Ofici Major el Rt. D. Juan Rubí, Rector. Ocupá la Cátedra Sagrada el Rt. P. Pondal Dominic, que feu el sermó en castellá. Se cantá la Missa d'Angels.

El decapvespre després de Vespres i Completes s'organizó la Processó que fou llarguísima. Hi hagué molta cera i com innovació els congregants marians en incorporació i amb la medalla, i darrera les Filles de la Puríssima també organízades.

Hi assistí també la Banda de Música esmentada.

Hi hagué molt d'ordre i revestí gran solemnitat.

Demá diumenge se celebrará la festa del Corpus en el Convent. També hi haurá ofici solemne i processó. La ressenyarem si Deu ho vol en el próxim n.º.

Espectacles

Teatre Principal

Dissapte i diumenge el Teatre Principal de la nostre vila se vegé molt concorregut. Se feia una funció que's pot dir de gala amb ocasió de trobar-se entre noltros el fill d'aquesta vila D. Bartomeu Ferrer (a) Murta recent arribat de Cuba aont s'ha conquistat un nom i una fortuna gracies al seu carácter actiu i bondados.

Organizó la festa En Guillem Bujosa (a) Ganancia el qual contractá

un número musical, per amenisar la vetlada amb concert de violí i piano que per cert ho feu molt be.

També contractà el Trio «Zeas» que amb sos difícils treballs gimnàstics conseguí molts d'aplaudiments de la concurrència.

També se projectà l'emocionant pel·lícula en 8 jornades titulada «Los misterios de la Selva» qu'és molt interessant.

Peró lo que fou verament agradós al públic artanenc fou la grandiosa pel·lícula «Cuba i sos Progressos».

Aquesta pel·lícula es propietat del Sr. Ferrer i la seua generositat arriba al punt de oferir la seua projecció gratuïta a tots els cines de Mallorca.

Té cinc parts, totes molt interessants. En la primera se dona a conèixer lo més notable de Cuba. En la 2.ª la fabricació del sucre. La 3.ª projecta el «Tejar Toledo» fàbrica de toves propietat dels Srs. Ferrer i Massanet d'Artà en la qual hi treballen moltíssims mallorquins i entre aquests molts d'artanencs. La 4.ª ensenya l'organització del Centre Balear de Cuba, important entitat de la que es President l'indicat Sr. Ferrer. I en la 5.ª part se projecta amb tot detall la «Quinta Balear» sanatori aont els mallorquins hi troben assistència en cas de malaltia. Per sobre l'importància d'aquest sanatori basta dir que per ell els Srs. Ferrer i Massanet aprontaren tres-cents mil dollars.

Tot el públic s'entusiasmà davant una pel·lícula tan atractiva i instructiva, aplaudia quant en ella hi veia projectat el Sr. Ferrer o altres artanencs i sobre tot demostrava agraïment a dit Sr. per la seua generositat que demostrà no tant sols cedint la pel·lícula sino també fent que'l diumenge l'entrada a tota la funció fos gratis per tothom.

Hi assistí també el Sr. Consul de Cuba en Palma.

El Sr. Ferrer fou molt felicitat pel nom i posició que s'ha creat dins Cuba, però molt especialment pel fet de ésser allà un vertader protector de tots els artanencs, ja que'ls qui hi van troben tot d'una amb ell una ajuda franca, i desinteressada.

A les felicitacions dels demés hi ajuntam la nostra més sincera.

De Ca Nostra

Meteorologia

El temps ha canviat. Desde la setmana passada s'ha posat més fret i humit. Dissapte ja amenassá i feu una brusca però passá prest. El diumenge i dilluns estigué el cel tot lo dia entreginat i en la matinada i bona part del dimars brusquetjá semblant a un dia d'hivern. Lo mateix feu en la diada del Corpus.

Estat sanitari.

Seguim en bon estat. No hi ha epidèmies. Está malalt de molta gravetat l'ex ebatle D. Gillem Tous. Que Deu li assistesca.

Nou Batxiller.

En els darrers exámens ofi-

cial del Institut de Palma ha aprovat el darrer curs de Batxiller l'aprofitat jove D. Enric Pascual fill del nostre bon amic D. Lluís, Notari d'aquesta localitat.

Traslat.

Ha conseguit el traslat a la Central de Barcelona D. Bartomeu Lliteras (a) de Pula, telegrafista que representava sos servicis a Malaga. El felicitam.

Subasta.

Diumenge a vespre se feu la subasta del dos arjups que s'han de construir devant el tren, devers el carrer d'Amadeo i a Sa Sorteta. Va quedar deserta. El dijous a vespre hi haurá la segona subasta amb el tipo augmentat amb el cinc per cent. Per haver de fer aquesta crónica abans de la subasta no podem dir qui l'ha treta.

Obres.

La brigada municipal ha acabada ja la clavaguera pública que anava continuant an el carrer de Palma desde el Pontarró al Coll de Na Brines. Are segueixen amb activitat la construcció del ramal d'escala de sant Salvador per davant la Rectoria.

Nou periódic

Hem rebut el primer número del nou setmanari *Ecos* que surt a Inca tots els dijous. Li retornam la salutació i li establím el canvi.

Excés d'original.

Per abundancia d'original deixam pel pròxim n.º «Una festa simpática a Calicant» una llarga nota sobre el Sindicat de Son Servera «Oceanografia» i altres articles.

Secció amena

ENDEVINAYES

—1.ª Redó com un garbató
i encés com un caliu
cada diada se mor
i el matí torna ser viu.

2.ª— Don menjá a molts cada [dia
foc alen i no m'abrás
de mi'n fan tan de cas
que la gent menja m'henvia.
Vomit de nit i de dia
i ningú té estuguedat
de menjá es meu vomitat
per molt estugós que sia.

Semblances

1.ª— ¿En que s'assembla un
llauné a sa torre de Canyamel?

Antoni Massot

2.ª— I un pagell a una rosa?

I un rellotge a un caro de parey?

4.ª— I es dia de cap d'any a un cabo de gastados?

GEROGLIFIC

2 P 2

TARJETA

TELA DE CHAQUÍMANDONJO

Compondre aquestes lletres de modo que donin es nom d'una obra literaria espanyola d'universal renom.

Antoni Massot

ALTRE GEROGLIFIC

8 VIII 9 IX 9

Jordi Ank Ran Kilo

qui T engan

Poca
Poca
oca

Fdestral
barrina
martell

Solucions

1.^a— Una guitarra

2.^a— La lletra E

CABILACIO

Es SOL

QUADRAT DE PARAULES

POMA
AMOR
ARAM
CAPA

FUGA DE VOCALS

Lo moreno es agrados
i lo blanc sempre fadetja
fadrina qui no festetja
ja no te res sgrados

SEMBLANSES

1.ª— En que se posa

2.ª— En que roda

3.ª— En que te lluna

ENDEVINAIRES:

Antoni Massot, Rafael Lliteras i Bartomeu Grau.

REGISTRE

Naixaments

Dia 1—María Gelabert Ginart d'en Pifolé.

2—Xeraff Guiscafré Genovart de Son Aixut.

8—Bárbara Alzamora Rosselló d'en Metxo.

15—Juan Llaeres Brunet, Sua.

17—Xim Roca Sansó, d'en Xim.

18—María Massanet, d'en Lluset.

Morts.

Dia 1—Rosa Casellas Llull, 67 anys, (a) Funtilla, viuda, de velleja.

Dia 10—Bet María Pujol Servera, 64 anys (a) Duran, casada, de gota.

Dia 18—Pere Ferrer Carrió, 64 anys casada (a) Carrió, de Bronquitis crónica.

—Dia 20—Juan Lliteras Ginart de Sa Canova 57 anys, casat, de mal a sa gargamella.

Dia 22—Bárbara Grau Payeras (a) Tirusa de 57 anys, fadrina, de hemiplegia.

Dia 24—Pere Massanet Servera, Café, de 78 anys, casat, de reblaniment des cervell.

Dia 26—Aina Vidal Oliver (a) Papa de 71 anys, casada, de nefritis crónica.

Dia 27—Lionor M.ª Fortesa Llull (a) Eloya, 88 anys, viuda, de infecció gripal.

Matrimonis

Dia 9—Antoni Esteia Ginart (a) Violí, amb Margalida Grau Tous (a) des Verger, fadrins.

Dia 19—Pere Sureda Ginart (a) de Sa Serra, amb María Angela Sancho Nicolau (a) Melindra.

Dia 19—Bartomeu Mayol Grau de Capdepera, amb Margalida Sancho Flaquer, (a) Juana, fadrins.

MERCAT D'INCA

Bessó a 1'0000 quintá.

Blat a 32'00 sa cortera.

Xeixa a 23'00 « « »

Ordi mallorquí a 15'00 « «

« forastera a 14'00 « «

Civada mallorquina 12'00 pts. id.

« forastera a 11'00 « «

Faves cuitores a 32'00 « «

« ordinaries a 28'00 « «

« pel bestiar a 27'00 « «

TIPOGRAFIA CATOLICA
— DE —
A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÁFICS.**

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CLASSE
DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES
ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

LASETA DE MARCHANDO.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA

a **GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI**

Eensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES

San José

D B

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

tea una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic. Artá Figuerola 43.

Si voleu menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

ALMACENES MATONS

D B

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME 11 n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES

DISPONIBLE